

Культурна хроніка

Леся Степовичка

КОНКУРС, ЩО СТАВ УСЕНАРОДНИМ Відкриття XI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика в Дніпропетровську

*Як парость виноградної лози,
Плекайте мову...*
М. Рильський

Подія, якої так чекали й навколо якої було останнім часом стільки хвилювань в Україні й у всьому українському світі, сталася! Газета "Літературна Україна" друкувала заяви, звернення, меморандуми Ліги меценатів, Національної спілки письменників України і просто українців, стурбованих долею рідної мови, про необхідність проведення чергового Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. Директор Ліги українських меценатів, енергійний, невсипущий письменник, літературний критик, лауреат Національної премії України імені Та-

раса Шевченка Михайло Слабошпицький в якості, мабуть, найостаннішого аргумента, навів можновладцям цитату із Й. Сталіна: "...гітлери приходять і йдуть, а німецький народ залишається!.." Треба ж отак було довести чоловіка! На щастя, пристрасті і справедливий гнів інтелігенції увінчалися народною перемогою, і 9 листопада, в День української писемності і мови, в день Нестора Літописця, як це бувало в Україні вже десять років, урочисто відкрито XI Міжнародний конкурс з української мови. Одночасно у двох географічних пунктах: на

батьківщині Петра Яцика у Верхньому Синьовидному Сколівського району на Львівщині та в Дніпропетровську. Відбулася справді соборна акція – Схід і Захід разом!

Як учасник і очевидець цієї вже історичної події, розповім про відкриття Конкурсу в Дніпропетровську. Його організатори – “Ліга українських меценатів”, управління освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації,

У фойє Палацу гостей, учасників та мешканців міста вітали ансамблі бандуристів і молодих скрипалів. Вони виконували українські народні та обрядові пісні, створюючи атмосферу піднесеної радості і відчуття справді великого дійства.

Велику залу Палацу студентів заповнили гості, школярі, студенти, вчителі, письменники, “просвітяни”, шанувальники української мови.

На фото (зліва направо): О. Лазько, Г. Гусейнов, С. Заславський, Леся Степовичка, А. Олефір, Ольга Пугач, Ірина Довгалюк, Тетяна Гінетова.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти та Міжнародна громадська організація “Інститут Україніки” – спільними зусиллями здійснили захід, який став справжнім святом небуденної і неказенної радості.

Урочисте відкриття Конкурсу відбулося в приміщенні Палацу студентів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара – одному з найпрестижніших закладів культури нашого міста, колишній резиденції князя Григорія Потьомкіна. Це була перша кам’яниця в Катеринославі, споруджена згідно з царським указом 1784 року в стилі російського класицизму, з величними білими “імперськими” колонами. Директор Палацу Вадим Стукало за годину до відкриття провів змістовну екскурсію для гостей, які приїхали з області та столиці. Вони оглянули Галерею гетьманів України, чії портрети створені молодими живописцями, студентами факультету мистецтвознавства ДНУ. Також – музей історії університету, в якому на чільному місці – портрети і матеріали про славних випускників вишу: політичних діячів, творців космічних ракет, письменників.

Присутність на сцені, в залі, у всьому Палаці атрибутів національної символіки, прапорів, тризубу підкреслювали вседержавний статус свята.

Слово привітання мовили Леонід Олефір, перший заступник начальника Головного управління освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації, та Григорій Гусейнов, член опікунської ради Ліги українських меценатів, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка. Вони оголосили Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика відкритим. Прозвучав національний Гімн України. Свято розпочалося! Крайці студенти ДНУ імені Олеся Гончара від імені й під оплески учасників зібрання відправилися з кошиком квітів вшанувати пам’ять Кобзаря до його пам’ятника на Монастирському острові.

Слово від учених і освітян виголосили Наталія Голікова, доцент кафедри української мови ДНУ, Антоніна Сергієнко, завідувач кафедри гуманітарної освіти ДООІППО. Вони привітали зібрання з початком XI Міжнародного конкурсу знавців української мови.

Тетяна Гінетова, завідувач сектору науково-методичного забезпечення інтелектуальних змагань Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України нагадала присутнім, що День української писемності та мови започаткований Президентом України Леонідом Кучмою. Авторка цих рядків, голова Дніпропетровської обласної організації Національної спілки письменників України, подякувала учасникам Конкурсу за небайдужість, за щире, святу любов до рідної мови, яка є не тільки маминою колісковою піснею, молитвою, медитацією, а духовним кодом людини. Олексій Лазько, фундатор міжнародної громадської організації “Інститут Україніки”, привітав присутніх зі святом відкриття конкурсу і наголосив: “Мова – душа нації, її потрібно вивчати і зберігати, як і традиції, культуру та історію, бо це наше коріння”.

Для учасників та переможців попереднього X Міжнародного конкурсу знавців української мови від Дніпропетровської області провели церемонію нагородження: учням загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів, студентам ДНУ подарували книжки, які люб’язно надали Президентський фонд Леоніда Кучми “Україна”, “Ліга українських меценатів” та МГО “Інститут Україніки”.

Ольга Пугач, член Всеукраїнського товариства “Просвіта” імені Тараса Шевченка, старший викладач НТУ КПП, привітала всіх присутніх зі святом відкриття такого значущого для молоді та суспільства мовного конкурсу та від імені Павла Мовчана, голови ВУТ “Просвіта”, подарувала Дніпропетровському національному університету імені Олеся Гончара та Дніпропетровському обласному інституту післядипломної педагогічної освіти примірники Великого тлумачного словника сучасної української мови, які, на її думку, будуть україні необхідні в таких установах і допоможуть розвитку та поширенню української мови.

Натхненно говорили зі сцени учасники й переможці мовного конкурсу попередніх років школярки Петриківського району Марія Коваленко і Оксана Качан: вони готові й цього року взяти участь у хвилюючих інтелектуальних змаганнях. А завідувач навчально-методичної лабораторії української мови і літератури ДООІППО Лідія Піскорська щиро зізналася: “Всі ми, організатори, учні й учителі, чекали на приїзд Михайла Слабошпицького. Якби приїхав він, перша особа “Ліги меценатів”, то, можливо, представництво

Конкурсу в Дніпропетровську на всіх рівнях теж було б найвищим...”.

Чудовий концерт подарували присутнім молодіжні танцювальні та співочі колективи. Запамяталися слова Василя Кудирка, про ректора ДООІППО, енергійного турботливого організатора, який доклав максимальних зусиль, щоб свято було таким цікавим і насиченим: “Ви знаєте, як ці юні артисти, особливо хлопчики і дівчатка з районів, хвилювалися ще за півроку до початку Конкурсу, готували програми виступів для гостей у Дніпропетровську. Вони чудово впоралися. І для них ця подія буде незабутньою”.

Отже, свято гідно розпочато. Що далі? Згідно з Положенням про Конкурс кожен бажаний школяр і студент України зможе взяти участь у змаганні на кращого знавця української мови нашої країни. Сподіваємося, що успішно відбудуться всі заплановані 4 етапи.

Можна було б перевести подих і зітхнути з полегшенням: цього року конкурс імені Петра Яцика спільними зусиллями врятовано! Та не хочеться думати, що й наступного року він проходить у пожежному порядку, рватиме серця і нерви тисячам тисяч його прихильників. Квінтесенцією роздумів над святом 2010 року є, на мій погляд, думка, яку висловила у своєму виступі Антоніна Сергієнко: “Цей конкурс вже не треба ні забороняти, ні дозволяти. Він є! Він став життєвою необхідністю суспільства, на нього чекають щороку учні і вчителі!”

Вольтер говорив, що для вивчення іноземної мови ми потребуємо кілька років, а для вивчення рідної не вистачить і цілого життя. Альбер Камю, коли його, пристрасного мандрівника світом, спитали: “Хто ж ви за національністю? Де ваш дім?”, – відповів: “Моя батьківщина – французька мова”. А на що ми витрачаємо своє життя, українці? І де наш дім?!

Події останнього року показали: Конкурс української мови імені Петра Яцика є не формальним заходом, він став справді всенародним культурно-освітнім явищем в Україні. І це так само важливо, як і те, що він є міжнародним, якщо навіть не важливіше. У ньому, звісно ж, будуть переможці, але не буде переможених, тому що вже сама участь в таких інтелектуальних змаганнях є честю і перемогою над невіглаством, над антиукраїнською сірістю і тупістю. Тож у разі закриття чи забуття Конкурсу, замовчування або нефінансування, відсування його в минуле чи замінування іншими “новопридуманими проектами” програємо ми всі. Цього не можна допустити.

